

Cursus Landschapsambassadeur

Griendtsveen: beschermd dorpsgezicht

Jan van de Griendt

Jan van de Griendt begon in 1853 met veenactiviteiten in de Peel en was de stichter van Helenaveen. Om de turf af te kunnen voeren werd een compleet kanalenstelsel aangelegd. Later gebeurde dit per spoor toen er dwars door de Peel een treinverbinding werd aangelegd tussen Venlo en Eindhoven met stations in Horst-Sevenum, America en in de Peel (Halte Helenaveen).

Halte Helenaveen

Het station Halte Helenaveen werd in 1866 midden in de Peel aangelegd op het eindpunt van de Helenavaart. De turf kon behalve per schip, nu ook per spoor afgevoerd worden. In de directe omgeving van het station, werden meerdere turfstrooiselfabrieken gebouwd en een groot spoorweg emplacement aangelegd. In de eerste helft van de 20^e eeuw was dit het grootste station voor goederenvervoer in ons land.

Turfstrooiselfabrieken

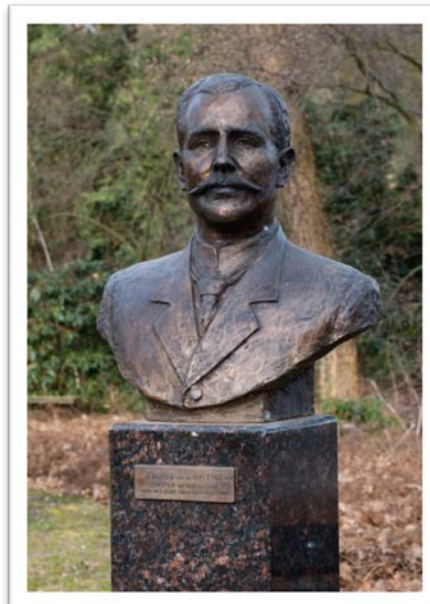

Restant turfstrooiselfabriek

Vanwege deze concentratie van activiteiten werd door Eduard van de Griendt, (zoon van Jan van de Griendt) bij de Halte Helenaveen, het bedrijfsdorp Griendtsveen (1885) gesticht. De grootte en ligging van de woningen werd bepaald door de sociale klasse van de bewoners. Allereerst was daar de riant gelegen grote "Villa Spagnum" waar de familie Van de Griendt zelf woonde.

Villa Spagnum

Borstbeeld Eduard van de Griendt

Daarnaast kwam de kleine "Villa Erica" voor de hoogste beambte, gevolgd door de iets verderop gelegen apostelwoningen voor het hoger personeel.

Arbeidswoningen waren er niet veel. De meesten stonden dicht bij het fabrieksterrein. De meeste (seizoens)arbeiders woonden in houten keten.

Apostelwoning

Paardenstallen

Naarmate het aantal inwoners toenam, steeg ook de behoefte aan allerlei voorzieningen. De Maatschappij Griendtsveen bouwde een school, kerk, een marechausseekazerne, een café, postkantoor, een ziekenhuis en een woning voor het hoofd van de school. Hiervoor werd de Eindhovense gemeentearchitect Louis Kookken ingeschakeld.

St. Barbarakerk

Het voormalige postkantoor

Het voormalige ziekenhuis

Tot 1956 is Griendtsveen in het bezit geweest van de familie Van de Griendt. Mede daardoor is een groot deel van de oude hoogveenkolonie intact gebleven. Een erfenis van grote cultuur-historische waarde. Met de overdracht aan de gemeente Horst in 1956 kwam ook een einde aan 100 jaar ontginning van het in de gemeente Horst gelegen Peelgebied.

Links:

[Toon Kortooms Museum](#)

[Het blotevoetenpad](#)

[Geschiedenis Griendtsveen](#)

[Geschiedenis Griendtsveen](#)

[Documentaire turfkolonie Griendtsveen \(VPRO 1986\)](#)